Cünüp, Âdetli veya Abdestsiz Olan Biri Ellerini Yıkamadan Su Dolu Kaba Girdirse, Bu Su Mâ-i Müstamel Olur mu?

Soru: Cünüp, adetli veya abdestsiz olan biri, su tasını almak veya suyun sıcaklılığına bakmak için ellerini yıkamadan su dolu kaba girdirse, bu su ma-i müstamel olur mu?

Cevap: Kullanılan suyun, ma-i müstamel olma sebepleri hakkında, âlimlerin farklı görüşleri vardır. Görüşler arasında sahih görülen, İmam Ebu Hanife ve İmam Ebu Yusuf (Allah ona rahmet etsin)'un görüşleridir. Buda suyun, iki sebepten birinin bulunmasıyla ma-i müstamel olmasıdır[1]. Bu sebepler:

1- O suyla hadesin (abdestsizliğin veya cünüplüğün) izale edilmesi[2]

2- O suyun ibadet niyetiyle kullanılması.[3]

Buna göre, abdestsiz veya cünüp olan biri, su dolu kaba hakiki necasetten temiz olan elini girdirse, velev ki suyun sıcaklığını anlamak veya su içindeki tası almak niyetiyle olsa bile, bu uzuvdan yani suya girdirilen elden, hades dediğimiz abdestsizlik veya cünüplülük izale olacağından geriye kalan su ma-i müstamel olur. Nitekim kıyas da bunu gerektirir.[4] Ancak şu kadar var ki âlimler bu konuda istihsana giderek, bu suyun ma-i müstamel olmadığını söylemişlerdir.[5] Nitekim zahir rivayede de böyledir.[6] Hz. Ayşe (Allah ondan razı olsun)'nin rivayet etmiş olduğu hadisi şerifleri de, bu istihsana vecih olarak getirmişlerdir.

Hz. Ayşe (Allah ondan razı olsun)'den gelen rivayete göre:

عن عائشة قالت كنت أغتسل أنا والنبي صلى الله عليه و سلم من إناء واحد تختلف أيدينا فيه

"Hz. Ayşe (Allah ondan razı olsun)'den şöyle rivayet edilmiştir: Ben ve Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi Ve Sellem) tek bir kaba ardı ardına ellerimizi daldırarak guslederdik.[7]

Hz. Ayşe (Allah ondan razı olsun)'den gelen başka bir rivayete göre:

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ كُنْتُ أَشْرَبُ وَأَنَا حَائِضٌ ثُمَّ أُنَاوِلُهُ النَّبِيَّ -صلى الله عليه وسلم- فَيَضَعُ فَاهُ عَلَى مَوْضِعِ فِيَّ فَيَشْرَبُ

"Hz. Ayşe (Allah ondan razı olsun) şöyle buyuruyor: Ben hayızlıyken su içerdim. Sonra onu Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi Ve Sellem)'e uzatırdım. O da alır ağzını, benim ağzımın değdiği yere dokundurarak içerdi."[8]

Bu hadisi şeriflerden anlaşılan Efendimiz (Sallallahu Aleyhi Ve Sellem) bu suyu ma-i müstamel saymamıştır.

El-Kasani' Bedai'u's-Sanâi adlı eserinde yukarıdaki hadisi şerifleri, istihsan vechi olarak beyan ettikten sonra sözlerine şöyle devam eder: Abdest sizlilik ve ya cünüplülükten sakınmak mümkün değildir. Bundan dolayı insanların abdest almaya veya gusül etmeye ihtiyacları vardır. Ve insanlardan her birerleri büyük su kaplarından su almak için ufak su kaplarına sahip değillerdir.

Bunun için ellerini su dolu kaplara daldırmaya ihtiyaçları vardır. Şayet ellerin, suya girdirilmesiyle su, ma-i müstamel olsa, insanlar elbette zorluğa düşerler. Şu kadar var ki böyle bir kaba ellerini değil de ayaklarını girdirseler, su ma-i müstamel olur. Zira su kabından su almak için buna yani ayağın suya girdirilmesine ihtiyaç yoktur. Ancak bu kişi yani abdestsiz veya cünüp olan kişi, kuyudan kovayı almak gibi bir nedenden dolayı, hakiki necasetten temiz olan ayağını suya girdirecek olursa kuyunun suyu ma-i müstamel olmaz. Zira bundan kaçış olmadığından bu aftır. İmam Ebu Yusuf el-Emali adlı eserinde de bunu bu şekilde zikretmiştir. Bu kişi yani abdestsiz veya cünüp olan kişi, su kabına veya kuyuya el ve ayağın haricindeki cesedinden herhangi bir yerini girdirecek olursa, su ma-i müstamel olur. Çünkü buna ihtiyaç yoktur.[9]

---

[1] Bedaiu's-Sanâi

[2]Bahru'r-Raik

[3]Tuhfet'ul-fukaha

[4]Bedaiu's-Sanâi

[5]El-Mebsut,es-Sarahsi

[6]Kitabu'l-Asl

[7]Buhari

[8]Müslim

[9]Bedaiu's-Sanâi